

Desatero úspěšné práce NPI s heterogenním kolektivem

PhDr. Renata Votavová

Otázky pro naše setkání:

Co je heterogenní kolektiv?

Jak v tématu práce s heterogenním kolektivem podporuje školy NPI ČR?

Jak vypadají naše metodické materiály?

Jak Modul I?

Jak Modul II?

Jak Modul III?

Máme pro vás něco nového?

Heterogenní kolektiv

Je složen ze skupin žáků s různými typy znevýhodnění, s nadáním, s odlišným mateřským jazykem, s problémovým chováním i ze žáků bez speciálních vzdělávacích potřeb.

(Schullery, 2006)

SYNONYMA: PESTRÁ / ROZMANITÁ TŘÍDA

...pro mnohé z učitelů je stálou profesní výzvou.

Dobrý učitel respektuje různost svých žáků a vytváří ve výuce podmínky pro to, aby je co nejčastěji „přistihl při úspěchu“.

Podpora NPI ČR v tématu

Desatero zásad učitele pro úspěšnou práci s heterogenní třídou

		Aktivní učitel	Přínos pro žáky
	01	Dodržuje pravidelné rituály navozující žákům pocit „my“	Žáci zažívají pocit sounáležitosti se svými spolužáky i díky společným, opakujícím se postupům a činnostem.
	02	Používá jednoduchý jazyk s možností vizuální podpory pro žáky	Všichni žáci rozumí jednoduchému a srozumitelnému projevu učitele.
	03	Upraví pracovní prostředí tak, aby umožňovalo otevřené vyučování	Žáci mohou často pracovat na místě, které je pro zvolený způsob výuky nejlepší.
	04	Promýšlí zadání obsahově gradovaných úloh	Žáci v hodinách řeší takové úlohy, které svou obtížností odpovídají jejich možnostem, a mohou tak zažívat úspěch po dokončení práce.
	05	Vytváří pestré společné učební situace (s případným zapojením asistenta pedagoga)	Žáci během výuky často dostávají příležitost pracovat způsobem, který jim vyhovuje. Učební situace se střídají tak, aby všichni žáci mohli postupně využívat své vlastní, pro ně funkční postupy.

06

Ujišťuje se průběžně během výuky, že si všichni žáci vědí rady, pravidelně sbírá zpětnou vazbu od žáků

Žáci vědí, jak požádat o pomoc v případě, kdy ji při učení potřebují. Nebojí se o ni říci.

07

Umožní žákům pracovat svým tempem, což přispívá jednak k dokončení práce, jednak k zažití úspěchu ve výuce

Žáci nejsou stresováni nedostatkem času na dokončení zadaných úloh. Vědí, kolik času jim zbývá a jak případně požádat o časovou rezervu.

08

Používá kotvící aktivitu pro rychlejší žáky

Žáci vždy vědí, co mohou dělat v případě, že svou práci dokončí dříve než ostatní.

09

Nastavuje kritéria hodnocení tak, aby žáci mohli zažívat úspěch

Žáci vědí, za co jsou hodnoceni, a pocit úspěchu mohou zažívat opakovaně.

10

Podporuje žádoucí chování žáků

U všech žáků ve třídě se posiluje jistota a stabilita v chování tím, že jejich žádoucí chování se pozitivně oceňuje.

Podpora NPI ČR, která umožní hledat vlastní užitečná řešení

I. Metodické materiály

- A. Desatero NPI** úspěšné práce s heterogenní třídou s praktickými texty, elektronický seriál nebo publikace
- B. Videoreportáže** z inspirativních škol, záznamy diskuzních webinářů s aktéry
- C. Check-list** pro nakrokování zavádění zásad desatera s tutoriálem

II. Další vzdělávání prezenčně i online

Průběžná aktualizace a doplňování výstupů

(web zapojmevsechny.cz, pravidelné měsíční newslettery do škol k tématu HT, konzultační centrum NPI ČR atd.)

A.1 Seriál Desatero

Nechte se inspirovat

Provázaný seriál Desatero zásad úspěšné práce s heterogenní třídou publikovaný na webu zapojevsechny.cz

<https://zapojevsechny.cz/clanek/detail/desatero-zasad-uspesne-prace-s-heterogenni-tridou>

qr.als.cz

	Aktivní učitel	Přínos pro žáky
	01 Dodržuje pravidelné rituály navozující žákům pocit „my“	Žáci zažívají pocit sounáležitosti se svými spolužáky i díky společným, opakujícím se postupům a činnostem.
	02 Používá jednoduchý jazyk s možností vizuální podpory pro žáky	Všichni žáci rozumí jednoduchému a srozumitelnému projevu učitele.
	03 Upraví pracovní prostředí tak, aby umožňovalo otevřené vyučování	Žáci mohou často pracovat na místě, které je pro zvolený způsob výuky nejlepší.
	04 Promýšlí zadání obsahově gradovaných úloh	Žáci v hodinách řeší takové úlohy, které svou obtížností odpovídají jejich možnostem, a mohou tak zažívat úspěch po dokončení práce.
	05 Vytváří pestré společné učební situace (s případným zapojením asistenta pedagoga)	Žáci během výuky často dostávají příležitost pracovat způsobem, který jim vyhovuje. Učební situace se střídají tak, aby všichni žáci mohli postupně využívat své vlastní, pro ně funkční postupy.
	06 Ujistuje se průběžně během výuky, že si všichni žáci vědí rady, pravidelně sbírá zpětnou vazbu od žáků	Žáci vědí, jak požádat o pomoc v případě, kdy ji při učení potřebují. Nebojí se o ni říci.
	07 Umožní žákům pracovat svým tempem, což přispívá jednak k dokončení práce, jednak k zažití úspěchu ve výuce	Žáci nejsou stresováni nedostatkem času na dokončení zadaných úloh. Vědí, kolik času jim zbývá a jak případně požádat o časovou rezervu.
	08 Používá kotvící aktivitu pro rychlejší žáky	Žáci vždy vědí, co mohou dělat v případě, že svou práci dokončí dříve než ostatní.
	09 Nastavuje kritéria hodnocení tak, aby žáci mohli zažívat úspěch	Žáci vědí, za co jsou hodnoceni, a pocit úspěchu mohou zažívat opakovaně.
	10 Podporuje žádoucí chování žáků	U všech žáků ve třídě se posiluje jistota a stabilita v chování tím, že jejich žádoucí chování se pozitivně oceňuje.

RENATA VOTAVOVÁ
KLÁRA ZÁLESKÁ
VERONIKA JEŠÁTKOVÁ
ZONNA BAŘINKOVÁ**Desatero úspěšné práce
s heterogenní třídou**

A.1 Publikace Desatero dostupná online

1.

Dodržujeme rutinu a rituály navozující žákům pocit „my“

Žáci zažívají pocit sounáležitosti se svými spolužáky i díky společným, opakujícím se postupům a činnostem.

KLÁRA MAJČÍKOVÁ, RENATA VOTAVOVÁ, VERONIKA JEŠÁTKOVÁ

Příloha 01a | Desatero úspěšné práce s heterogenní třídou

Příloha 01a DODRŽUJME PRAVIDELNÉ RITUÁLY NAVOZUJÍCÍ ŽÁKŮM POCIT „MY“

Využití: Kartičky k reflexi hodiny, učiva, dne

Poznámka: Karty lze zamíchat a nechat žáky vytáhnout jednu kartu s otázkou, na kterou budou odpovídat. Nebo každý žák může vylosovat svou kartu a kdo má zájem přidat vlastní odpověď, je vítán.

Zdroj: upraveno podle <https://jobvzdelavani.cz/refektivni-karty>

Co potřebuji upřesnit? 	Co nového jsem si stříhnul/a? 	Na co bychom se měli podívat společně? 	Co rozhodně stojí za poznamenání?
Co mě vytáčelo? 	Co jsem zvažoval/a? Co mi pomáhalo se rozhodnout? 	Co už mi jde od ruky? 	Z čeho mám radost? Co sedlo?
Co – koho chci ocenit a za co? 	S kým jsem sdílel/a? Kdo mi pomáhal? 	Co se mi otevřelo? Na co mám nové odpovědi? 	Čeho na mě bylo moc?
Čím vším jsme si prošli? 	Na co nechci zapomenout? 	Od čeho si rád/a odfrku? 	Co mě osvěžilo – povzbudilo?

https://drive.google.com/file/d/1WUgbYjFMo8_3D80LEKkUDJxZKxBOmOG0/view

2. Videoreportáže z inspirativních škol

<https://zapojmevsechny.cz/clanek/webinare-a-reportaze-ze-skol-k-tematum-desatera>

Desatero – Díl I. Vytváření bezpečného třídního klimatu (zásady 1, 3, 10)

V ZŠ a MŠ Libouchci jsme navštívili inspirativní hodiny matematiky na 1. stupni. Jak učit žáky prostřednictvím her? Jak je rozhýbat po celé třídě? Jak spojit matematiku s návštěvou divadla, tělocvikem a praktickým životem? Jak pomáhat slabším a jak zabavit ty rychlejší? Jak je vést k týmové práci a vzájemnému hodnocení? Náhled do výuky je doplněn o rozhovory s paní učitelkou a ředitelkou školy.

Reportáž: Desatero práce s heterogenní třídou I.

Webinář: Desatero práce s heterogenní třídou I.

Desatero – Díl II. Realizace výuky srozumitelné pro všechny žáky (zásady 2,5,6,9)

Hodina českého jazyka na 2. stupni může mít atraktivní formu detektivní hry. Na ZŠ Svatoplukova v Olomouci vedli takovou hodinu dva nadšení učitelé v tandemu. Jak to zařídit, aby se všichni žáci srozumitelně dozvěděli, co a proč mají dělat? Jak se postarat o to, aby v detektivních skupinkách byli aktivní všichni? Uvidíte i rozhovory s učiteli a ředitelem školy.

Reportáž: Desatero práce s heterogenní třídou II.

Webinář: Desatero práce s heterogenní třídou II.

Desatero – Díl III. Diferencované vyučování (zásady 4,7,8)

Výuka zlomků na 2. stupni nás překvapila pedagogickým přístupem, který vede žáky ke vzájemným otázkám a motivuje je myslet. Strukturované nastavení hodiny pro více úrovní matematických schopností zapojilo všechny žáky ve třídě. Kdo měl hotovo, mohl háčkovat, číst si nebo skládat rubikovu kostku. Návštěvu hodiny na základní škole Krnov, Janáčkovo náměstí, doplňuje rozhovor s paní učitelkou a ředitelem školy.

Reportáž: Desatero práce s heterogenní třídou III.

Webinář: Desatero práce s heterogenní třídou III.

3. Check-list učitele

Nechte se motivovat

NPI ČR nabízí k využití jednoduchý empirický nástroj
k naplnění zásad Desatera

<https://zapojmevsechny.cz/clanek/check-list-ucitele-pro-praci-v-heterogenni-tride>

BONUS: Online tutoriál

Check-list ke kapitole č. 3

Zásada úspěšné práce s heterogenní třídou*	Kroky vedoucí učitele k naplnění zásady	Jistota učitele při plnění jednotlivých kroků	Projevy žáků při realizaci dílčích kroků učitele	Četnost sledování očekávaných projevů žáků učitelem
3. Učitel upravuje pracovní prostředí tak, aby umožňovalo otevřené vyučování 	3.1 Učitel nabízí v nezbytných případech žákovi individuální práci na samostatném pracovním místě.	NE ☐ s naprostou nejistotou ☐ spíše s nejistotou ANO ☐ spíše s jistotou ☐ s naprostou jistotou ☐ není aktuální	Žáci mohou v nezbytných případech pracovat na odděleném individualizovaném místě.	NE ☐ zatím nepozorují ANO ☐ zřídka ☐ občas ☐ často ☐ vždy
Metodický text zde 	3.2 Učitel zajišťuje stanoviště s volně dostupnými učebními pomůckami.	NE ☐ s naprostou nejistotou ☐ spíše s nejistotou ANO ☐ spíše s jistotou ☐ s naprostou jistotou ☐ není aktuální	Pro žáky jsou v průběhu výuky volně dostupné zdroje, které pro svůj proces učení potřebují.	NE ☐ zatím nepozorují ANO ☐ zřídka ☐ občas ☐ často ☐ vždy
Doporučení pro práci s check-listem zde 	3.3 Učitel často umožňuje žákům volbu práce na místě, které je pro jejich práci nejvhodnější.	NE ☐ s naprostou nejistotou ☐ spíše s nejistotou ANO ☐ spíše s jistotou ☐ s naprostou jistotou ☐ není aktuální	Žáci mohou opakovaně pracovat na místě, které jim pro splnění zadání nejvíce vyhovuje.	NE ☐ zatím nepozorují ANO ☐ zřídka ☐ občas ☐ často ☐ vždy
	3.4 Učitel upravuje prostředí třídy tak, aby umožňovalo flexibilně pracovat s žáky rozdílnými aktivizačními metodami podle jejich potřeb.	NE ☐ s naprostou nejistotou ☐ spíše s nejistotou ANO ☐ spíše s jistotou ☐ s naprostou jistotou ☐ není aktuální	Žáci v průběhu výuky zažívají funkční flexibilní způsob výuky, který není negativně ovlivňován uspořádáním prostoru třídy.	NE ☐ zatím nepozorují ANO ☐ zřídka ☐ občas ☐ často ☐ vždy

Další vzdělávání v regionech

8 hodinové prezenční vzdělávání na Krajských pracovištích NPI

<https://zapojmevsechny.cz/43-prace-s-heterogennim-kolektivem/nabidka-dvpp-hk-2>

A. Budování pozitivního třídního klimatu

B. Efektivní a srozumitelná výuka

C. Diferencovaná výuka

10. dubna 2025, 08:30–15:00

Diferencovaná výuka v heterogenní třídě

Mgr. et Mgr. Renata Svozilková

[Číst více](#) →

15. května 2025, 09:00–16:00

Diferencovaná výuka v heterogenní třídě

Mgr. et Mgr. Renata Svozilková

[Číst více](#) →

20. května 2025, 9:00–15:00

Diferencovaná výuka v heterogenní třídě

Mgr. Iveta Hudzietzová, Ph.D.

[Číst více](#) →

28. května 2025, 9:00–16:00

Diferencovaná výuka v heterogenní třídě

Mgr. et Mgr. Renata Svozilková

[Číst více](#) →

6. června 2025, 9:00–15:30

Diferencovaná výuka v

9. června 2025, 9:00–15:30

Diferencovaná výuka v

12. června 2025, 9:00–16:30

Diferencovaná výuka v

16. června 2025, 9:00–15:30

Diferencovaná výuka v

A konkrétně...

Modul I

Vytváření
pozitivního
třídního
klimatu

Modul II

Realizace
výuky srozumitelné
pro všechny
žáky

Modul III

Umožnění
různého tempa
a obtížnosti
výuky

1111 1111 1111 1111

Modul I Bezpečné klima

<https://zapojmevsechny.cz/67-bezpecne-klima-ve-tride>

Modul I

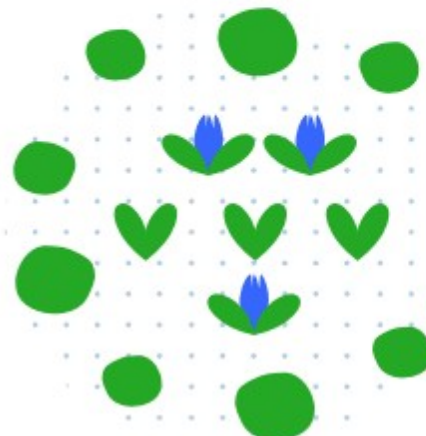
První etapu cesty učitele k úspěšné práci s heterogenní třídou tvoří téma **vytváření pozitivního třídního klimatu**, v rámci kterého se budeme věnovat **třem zásadám** představeným v obrázku níže.

**Dodržujeme
rutinu a rituály
navozující
žákům pocit „my“**

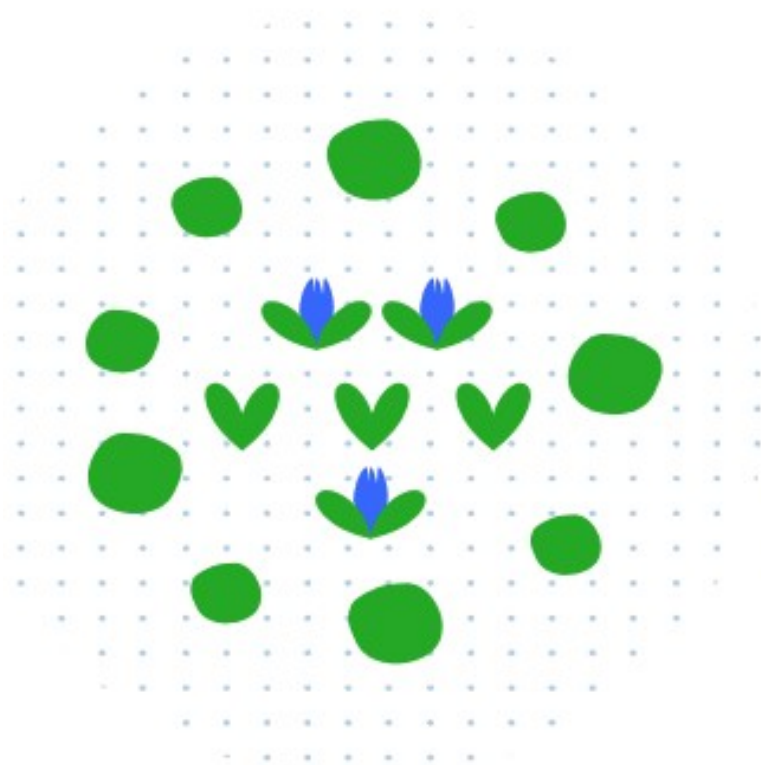

**Podporujeme
žádoucí chování
žáků**

**Upravujeme
pracovní
prostředí**

ZÁSADA

Upravujme
pracovní prostředí

Upravujme pracovní prostředí

Přínos pro žáky: žáci mohou často pracovat na místě, které je pro zvolený způsob výuky nejlepší

1

Učitel nabízí v nezbytných případech žákovi individuální práci na samostatném pracovním místě.

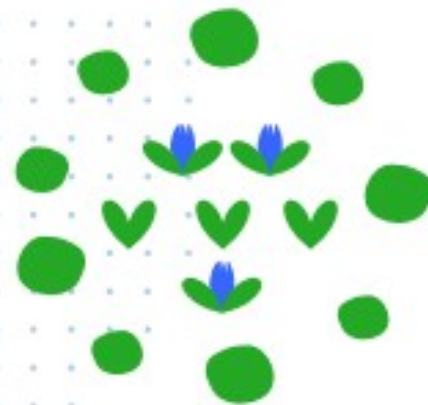
2

Učitel zajišťuje stanoviště s volně dostupnými učebními pomůckami.

3

Učitel často umožňuje žákům volbu práce na místě, které je pro jejich práci nejvhodnější.

4

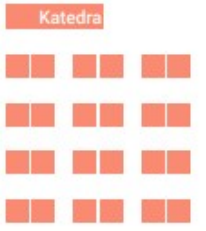
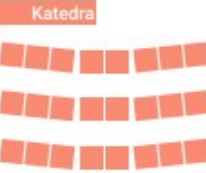
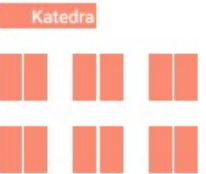
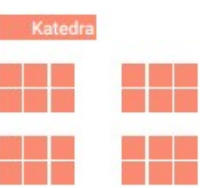
Učitel upravuje prostředí třídy tak, aby umožňovalo flexibilně pracovat s žáky rozdílnými aktivizačními metodami podle jejich potřeb.

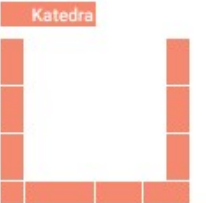
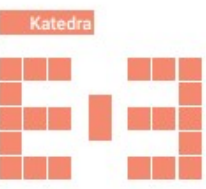
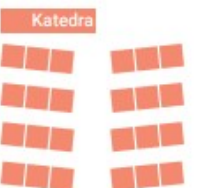
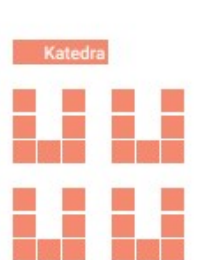
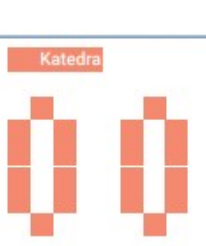
Tip pro vás

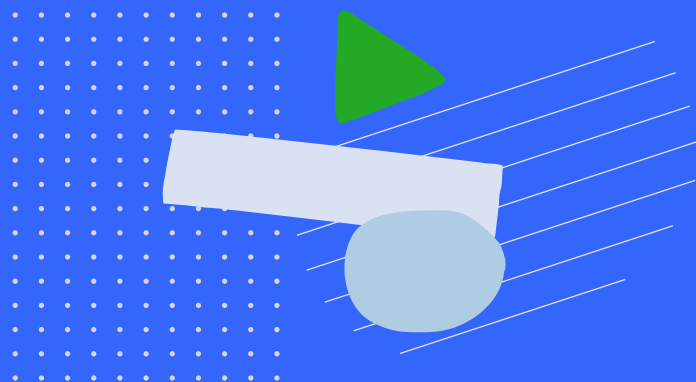
Příloha 03

VYTVÁŘEJME PESTRÉ SPOLEČNÉ UČEBNÍ SITUACE

Využití: Vizualizace vybraných uspořádání lavic při výuce

		vhodné	nevhodné
DVOJICE		☐ samostatná práce ☐ práce ve dvojicích	☐ skupinová práce
PREZENTACE		☐ třída věnuje pozornost jednomu mluvčímu stojícímu vpředu	☐ skupinová práce
HNÍZDA		☐ skupinová práce (ideálně ve čtveřicích)	☐ pozornost jednomu mluvčímu
PRÁCE V ROZÍCH		☐ práce na větších projektech ☐ každý roh = jedno téma / jedna aktivita	☐ samostatná práce ☐ práce ve dvojicích

		vhodné	nevhodné
PODKOVA		☐ podnícení diskuse ve třídě ☐ samostatná práce; učitel může pozorovat všechny žáky a poskytovat jim individuální pomoc	☐ skupinová práce
MOTÝL		☐ samostatná práce (kdy lavice ve středu motýla slouží jako místo, kam žáci chodí pro další instrukce, pomůcky nebo nový úkol); učitel má přístup ke všem žákům, budou-li potřebovat pomoc	☐ celotřídní diskuse ☐ práce v menších skupinách
RYBÍ KOST		☐ umožňuje všem žákům věnovat pozornost mluvčímu stojícímu vpředu ☐ umožňuje pohodlně všem žákům vstoupit do diskuse	☐ skupinová práce
PODKOVY		☐ rozvíření diskuse v menších skupinách; učitel může uvést některá odvážná tvrzení nebo „problémy“ k tématu výuky a nechá své žáky o nich ve skupinách diskutovat (vhodné také při výuce cizích jazyků); žáci mají za úkol dojít ke shodě nebo ke společnému řešení problému	☐ samostatná práce ☐ frontální výuka
VELKÉ SKUPINY		☐ práce na větších projektech (organizace akce, sestavení hry, založení fiktivní společnosti apod.); je potřeba počítat se zvýšeným hlukem ve třídě	☐ frontální výuka ☐ samostatná práce ☐ práce ve dvojicích

Modul II

Výuka srozumitelná všem žákům

<https://zapojmevsechny.cz/67-bezpecne-klima-ve-tride/vyuka-srozumitelna-vsem-zakum>

Modul II

Druhou etapu učitelovy cesty na práci s heterogenní třídou téma **realizace výuky srozumitelné pro všechny žáky**, v rámci kterého se budeme věnovat **čtyřem zásadám** představeným v obrázku níže.

**Používejme
jednoduchý jazyk
a vizuální podporu**

**Vytvářejme
pestré učební
situace**

**Ujistěme se,
že si všichni žáci
vědí rady**

**Nastavujme
efektivně kritéria
hodnocení tak,
aby všichni žáci
mohli zažít úspěch**

ZÁSADA

Vytvářejme
pestré učební situace

Vytvářejme pestré učební situace

Přínos pro žáky: žáci během výuky často dostávají příležitost pracovat způsobem, který jim vyhovuje

1

Učitel při zavádění kooperativní výuky pracuje nejprve s dvojicemi žáků a postupně počet žáků ve skupině zvyšuje.

2

Učitel kromě výsledku práce ve skupině sleduje a podporuje fungování samotné kooperace.

3

Učitel zařazuje do výuky reflexi práce, ve které žáci hodnotí týmovou spolupráci.

4

Učitel plánuje a realizuje (s případným zapojením asistenta pedagoga) metody kooperativní výuky, které si žáci sami volí (projektová výuka, diskuse aj.).

Tip pro vás

Příloha 05b VYTVÁŘEJME PESTRÉ SPOLEČNÉ UČEBNÍ SITUACE

Využití: Pomůcka pro určení rolí ve skupině

Poznámka: Při skupinové práci lze karty použít např. jako přehled rolí, jako losovátko rolí, po přidělení rolí jako osobní manažer. Při přidělení rolí na delší období lze připevnit na pracovní místo či židli žáka. Použít lze celé karty nebo využívat jen jednotlivé části, např. znak a jméno u mladších dětí).

Zdroj: archiv autorů

MLUVČÍ	Prezentuje skupinovou práci. Domlouvá se s ostatními skupinami a s učitelem.		Jméno žáka:	Učím se vyjadřovat se plynule a srozumitelně, vystupovat před lidmi, prezentovat vlastní práci.
ZAPISOVATEL	Zapisuje získané informace podle domluvy na papír, PC atd.		Jméno žáka:	Učím se formulovat výstižně věty, vybírat důležité informace.
VYHLEDÁVAČ	Vyhledává informace v povolených zdrojích.		Jméno žáka:	Učím se orientovat se v textu, porozumět různým druhům textu, kriticky hodnotit informace a zdroje.
GRAFIK	Navrhuje, jak bude vypadat výsledek úkolu (obrázky, barvy, nadpisy atd.).		Jméno žáka:	Učím se rozvíjet kreativitu, vidět práci jako celek, kombinovat různé podklady a spojovat je v celek.
ČASOMĚŘIČ	Dohlíží, aby skupina plnila úkoly v zadaném čase.		Jméno žáka:	Učím se orientovat se v čase, odhadovat, kolik času zabere jaká aktivita, rozvrhnout práci tak, aby byla zvládnutelná v daném čase.

SBĚRAČ	Zpracovává a vybírá nejdůležitější informace od členů skupiny.		Jméno žáka:	Učím se rozhodovat a poznat, jaké informace jsou podstatné a které lze využít.
NADHAZOVAČ	Přichází s novými nápady a návrhy, jak vypracovat úkol.		Jméno žáka:	Učím se kreativnímu myšlení, schopnosti prosadit se a přesvědčit ostatní.
POSEL	Přináší materiály a pomůcky.		Jméno žáka:	Učím se pečlivosti, odhadu, kolik a jaký materiál skupina potřebuje.
HODNOTITEL	Hodnotí průběžně práci a doporučuje, co vylepšit.		Jméno žáka:	Učím se zamýšlet se s nadhledem nad vlastní prací, umět říct druhým, co se mi líbí i nelíbí a být schopen říct proč.
ROZHODČÍ	V případě neshod se snaží pomoci vyřešit konflikt a přijít s řešením, které bude vyhovovat všem či většině.		Jméno žáka:	Učím se řešit konfliktní situace, vcítit se do druhých.
POVZBUZOVATEL	Všimá si nálady ve skupině a snaží se vyhecovat všechny členy skupiny k zápalu do práce.		Jméno žáka:	Učím se pozitivnímu přístupu k práci.
POŘÁDKÁŘ	Udržuje pracovní místo v čistotě a pořádku.		Jméno žáka:	Učím se schopnosti udržovat při práci pořádek, mít přehled o pomůckách a potřebných materiálech.

Modul III

Diferencované vyučování

<https://zapojmevsechny.cz/kategorie/69-diferencovane-vyucovani>

Modul III

Závěrečnou etapu učitelovy cesty na práci s heterogenní třídou tvoří téma **umožnění různého tempa a obtížnosti výuky**, v rámci kterého se budeme věnovat **třem zásadám** představeným v obrázku níže.

Vytvářejme
obsahově gradované
úlohy

Používejme
ve výuce
kotvící aktivity

Umožňeme
pracovat žákům
svým tempem

ZÁSADA

Vytvářejme
obsahově gradované
úlohy

Vytvářejme obsahově gradované úkoly

Přínos pro žáky: žáci ve výuce řeší takové úlohy, které svou obtížností odpovídají jejich možnostem, a mohou tak zažívat úspěch po dokončení práce

1

Učitel respektuje **individuální možnosti** svých žáků a uvědomuje si zónu jejich nejbližšího vývoje.

2

Učitel upravuje **jednu společnou úlohu** se stejným obsahem pro jednotlivé žáky.

3

Učitel zadává **zároveň různé úlohy**, které se liší svým obsahem zadání.

4

Učitel opakovaně nabízí žákům **na výběr úlohy**, které jim umožňují odhadovat své schopnosti a držet se v zóně jejich nejbližšího vývoje.

Osvědčené tipy pro zadávání gradovaných úloh

- ✓ stanovením **různého časového limitu** (např. kratší čas pro výkonnější žáky, delší čas nebo možnost dokončení úlohy v rámci jiného zadání pro rozvážnější žáky)
- ✓ **zadáním částí nebo případně celé úlohy** (např. úloha rozdělená na jednotlivé části, volbu jejich počtu je možné ponechat v některých případech na žácích)
- ✓ **mírou samostatnosti** při řešení úlohy (např. u úlohy žáci vybírají správné řešení z nabídky, párují správné odpovědi, hledají chyby v řešení, doplňují jen části řešení)
- ✓ zjišťováním **výsledků úlohy** (např. výsledky úlohy žáci předávají ústně, písemně, graficky)

Osvědčené tipy pro zadávání gradovaných úloh

- ✓ **způsobem hodnocení** (např. individuální norma pro každého žáka, skupinová norma)
- ✓ posloupností obtížnosti nejen od nejjednodušších po náročné, vyřešení náročnější
- ✓ uzpůsobením vhodným **využitím specifických pomůcek** - jako např. přehledy učiva, strukturovanými záznamovými archy, speciálními učebnicemi
- ✓ **doručením** úloh (úkolové karty, barevné odlišení, obálková metoda, stanoviště, vlastní selekce)
- ✓ **využíváním Bloomovy taxonomii** - prostřednictvím aktivních sloves popis výukového cíle žáků - např. rozumí, vysvětlí, aplikují, analyzují, hodnotí, tvoří

Tip pro vás

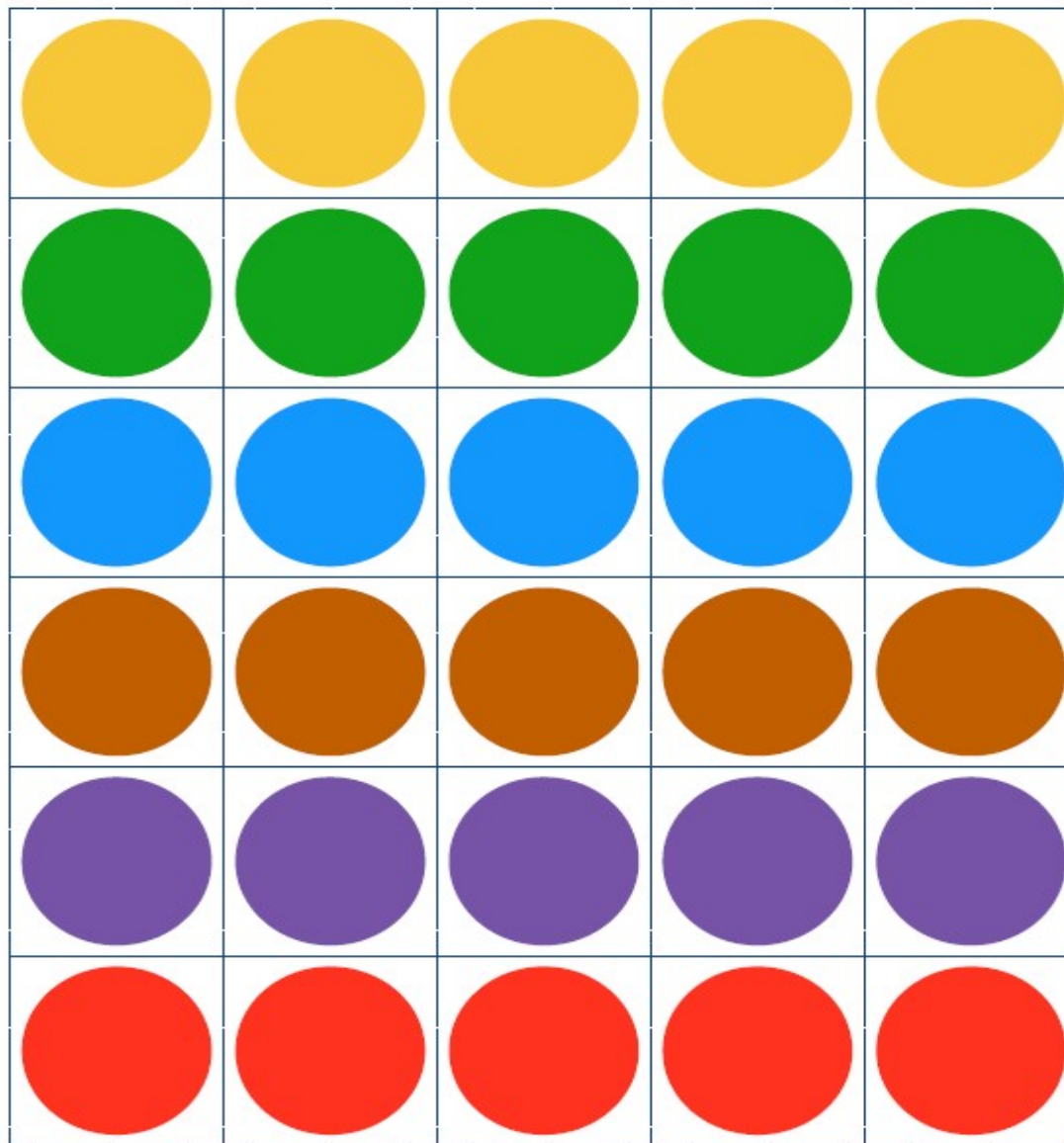
Příloha 07

UMOŽNĚME ŽÁKŮM PRACOVAT SVÝM TEMPEM

Využití: Barevné puntíky pro gradované úlohy

Poznámka: Barevné puntíky lze vytisknout na samolepící papír. Jedna barva reprezentuje jednu úroveň úloh. Učitel puntíky označí úlohy patřící ke stejné úrovni a žáci mohou jistě (sami nebo po konzultaci s učitelem) volit mezi úrovněmi.

Zdroj: archiv autorů

Tip pro vás

Příloha 04

POUŽÍVEJME GRADOVANÉ SLOVNÍ ÚLOHY

Využití: Bloomova taxonomie jako pomůcka pro přípravu gradace úlohy

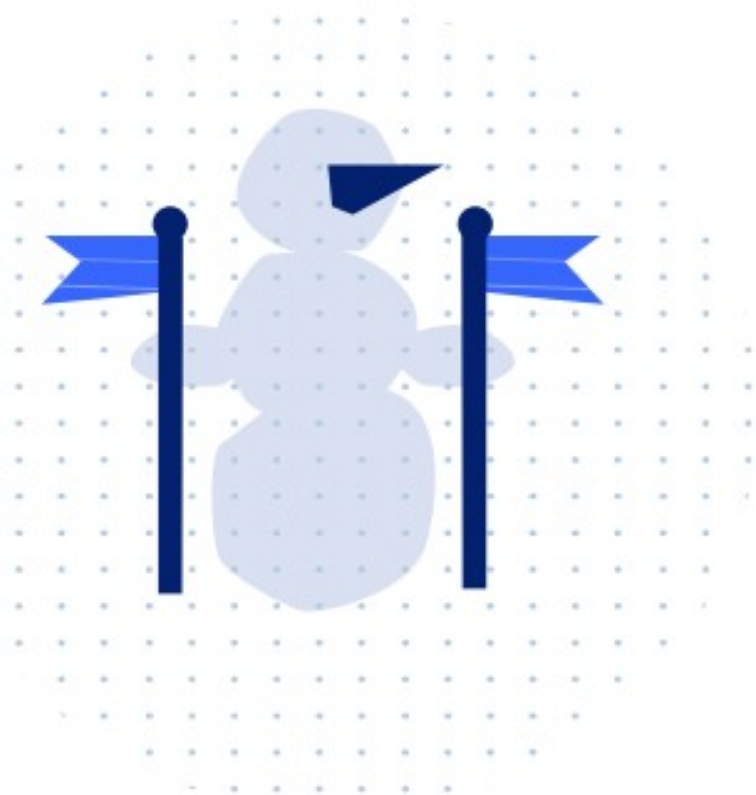
Poznámka: Pomůcka umožňuje učiteli vytvářet žákům gradované zadání až pro šest úrovní. Učitel může na proužky s návrhem otázky/zadání a doplnit podle vlastní potřeby konkrétní znění. Žáci si sami vybírají úroveň obtížnosti úlohy (čímž se učí reálně sebehodnotit vlastní možnosti) nebo jim ji přiděluje učitel.

Zdroj: archiv autorů

Úroveň	Cíl úlohy		Vhodné otázky / zadání pro žáky
	ZAPAMATOVAT Žák rozpozná, vyjmenuje, popíše, zařadí...		Kolik ?
			Kdy ?
			Jak velký ?
			Co je ?
			Kdo objevil ?
			Vyjmenujte
			Uveďte pravidlo
	ROZUMĚT Žák definuje, vyjádří vlastními slovy, popíše, shrne, vysvětlí, objasní.		Zjistěte
			Vyjmenujte
			Co se stane, když ?
			Čím se liší ?
			Proč ?
			Jakým způsobem ?

PŘÍLOHY | Desatero úspěšné práce s heterogenní třídou

Úroveň	Cíl úlohy		Vhodné otázky / zadání pro žáky
	APLIKOVAT Žák použije, vykoná, aplikuje.		Doplňte do vět, do slov
			Vyberte správné řešení
			Proveďte podle vzorce/pravidla
			Sestavte
			Použijte pravidlo
	ANALYZOVAT Žák provádí rozbor, rozhoduje se, rozlišuje, specifikuje, srovnává, nalézá vztahy.		Označte ve schématu
			Popište diagram
			Zhodnoťte význam
			Proč myslíte, že ?
			Jaké jsou klady a zápory ?
			Jaký je vztah mezi ?
	HODNOTIT Žák vybere postup, jak vyřeší problém, prozkoumá, vytvoří hypotézu, posoudí, otestuje.		Vypracujte zprávu
			Na internetu najděte a porovnejte
			Udělejte přehled
	TVOŘIT Žák navrhuje, plánuje, vymýšlí, vytváří, vynalézá.		Formulujte dotazy
			Jak se dá v praxi využít ?
			Na základě vlastního pozorování

ZÁSADA

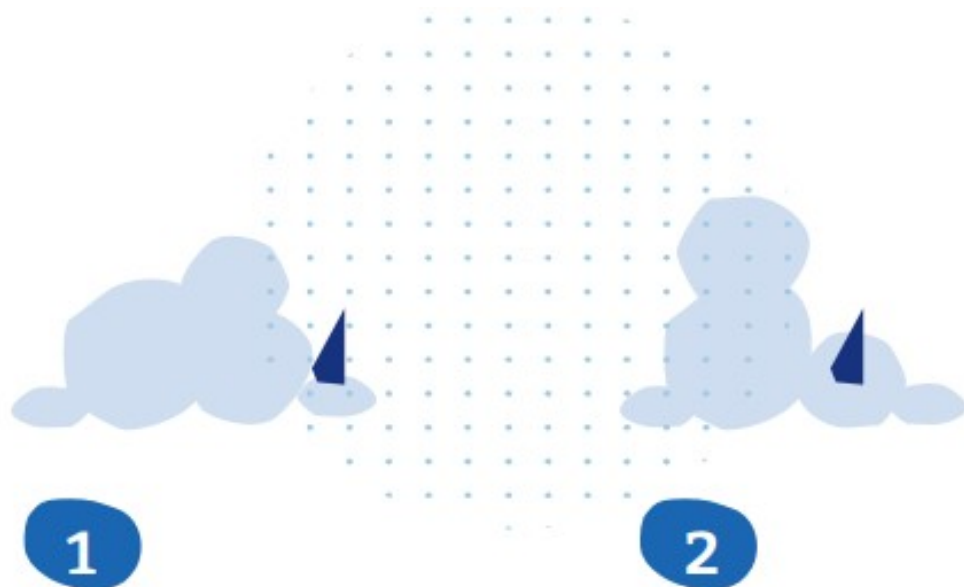
Používejme
ve výuce
kotvící aktivity

Používejme ve výuce kotvící aktivity

Přínos pro žáky: žáci vždy vědí, co mohou udělat v případě, že svou aktivitu dokončí dříve než ostatní

qr.als.cz

1

Učitel má s žáky **domluvený postup**, jak odevzdávat dokončenou práci.

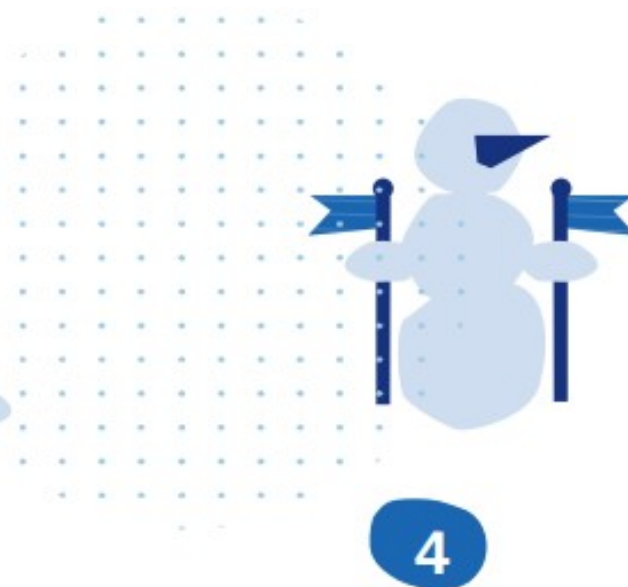
2

Učitel má s jednotlivými žáky **domluvené aktivity** pro případ, kdy svou práci dokončí dříve než ostatní.

3

Učitel zadává žákům, kteří svou práci dokončí dřív, **jednu společnou kotvící aktivitu**.

4

Učitel dává žákům na **výběr z kotvících aktivit**, které jsou pro žáka v dané situaci smysluplné.

Co mohou být kotvící aktivity?

- ✓ kotvící aktivity **související s konkrétní vyučovací hodinou** - rozšiřující pracovní listy, opakování prostřednictvím připravených pomůcek, tvorba vlastních přehledů učiva, kreativní psaní
- ✓ kotvící aktivity **realizovatelné napříč vyučovacími předměty** - psaní textu, didaktické hry – pexeso; tiché čtení – oblíbená kniha, časopis; umělecké projekty, manipulativní činnosti
- ✓ **relaxační** aktivity

Proč využívat kotvící aktivity?

- ✓ motivace všech žáků k dokončení zadaného úkolu, zároveň podporujeme žáky, kteří stihli úkol dokončit s předstihem, a **udržet jejich tempo a motivaci k práci**
- ✓ posilování učební autonomie, **přebírání zodpovědnosti za své vlastní učení**, proměňování nečinného času v čas aktivního učení
- ✓ **získání času pro učitele** v situacích, kdy je nemá možnost individuálně pomáhat několika žákům najednou
- ✓ **domluvení společných pravidel**, ohledně využívání pomůcek a prostoru ve třídě pro určité kotvící aktivity, poskytnutí možnosti volby mezi několika variantami

Tip pro vás

PŘÍLOHY | Desatero úspěšné práce s heterogenní třídou

Příloha 08

POUŽÍVEJME VE VÝUCE KOTVÍCÍ AKTIVITY

Využití: Nabídka kotvících aktivit

Poznámka: Žák, který je hotov se svou prací, pracuje na kotvící aktivitě. Kotvící aktivitu může losovat nebo vybírat (bez či za konzultace s učitelem) z nabídky na kartách. Učitel i ostatní žáci mají díky této kartě (na lavici, jako jmenovka žáka, na domluveném viditelném místě) jasné znamení, že žák pracuje na povolené kotvící aktivitě.

Zdroj: archiv autorů

DENÍK 	PRACOVNÍ LIST
ČETBA 	KŘÍŽOVKA
ÚLOHA NAVÍC 	STAVEBNICE
NEZÁVAZNÝ TEST 	PUZZLE

PRÁCE NA PC

POMOC
SPOLUŽÁKOVI

REFERÁT

TŘÍDNICKÉ PRÁCE

NOVINKA

PORTFÓLIO

ŠIFRA

DODĚLÁVÁNÍ
RESTŮ

MALOVÁNÍ

ŽOLÍK

Stále aktualizujeme...

Již nyní jsou pro vás k dispozici další pomůcky k Desateru <https://zapojmevsechny.cz/clanek/1085-pomucky-do-vyuky-pro-praci-ucitele-v-heterogenni-tride-i-dil>

Dokončujeme reflektivní deník pro práci s Desaterem

Vytváříme aplikaci k check – listu, která spojí dohromady všechny představené produkty...

Za tým NPI ČR

PhDr. Renata Votavová

Vedoucí oddělení Společného vzdělávání, renata.votavova@npi.cz